

Uddannelsesprogram for

**6 måneders ansættelse
i
Gynækologi og Obstetrik**

Hillerød Hospital

**For læger ansat i blokstilling
i hoveduddannelsen i almen medicin
i region øst**

Indholdsfortegnelse:

Dit uddannelsesprogram for hoveduddannelsen i almen medicin findes på nettet på <http://www.udpro.dk/>.

Målbeskrivelsen / logbogen findes på <http://www.logbog.net/logbogdk>

Dette uddannelsesprogram for den gynækologiske obstetriske del af hoveduddannelsen til almen medicin på gynækologisk-obstetrisk funktionsenhed Hillerød Sygehus, er udarbejdet i november 2005, revideret dec 2007.

Uddannelsesprogrammet vil være bestemt af de til enhver tid gældende funktioner i afdelingen, og løbende ændringer i uddannelsesprogrammet vil af den grund blive nødvendig. Ændringsforslag og kommentarer til uddannelsesprogrammet er meget velkomne.

1. Indledning

2. Beskrivelse af gyn-obst afdeling Hillerød Hospital

3. Introduktion

4. Nyttige Bøger/links

5. Kompetencer

1. Indledning

Gynækologi og obstetrik har tidligere hørt til det kirurgiske område, men har gennem mange år været et selvstændigt speciale og omfatter delområder såsom reproduktiv gynækologi, urogynækologi, gynækologisk onkologi og føto-maternel medicin. Gynækologi omfatter forebyggelse, udredning og behandling af sygdomme og symptomer i de kvindelige kønsorganer, diagnostik og behandling af fertilitetsproblemer, svangerskabsforebyggelse, svangerskabsafbrydelse og kønshormonbehandling og udredning og behandling af forandringer i bækkenbund og nedre urinveje. Obstetrik omfatter også sundhedsfremme, forebyggelse, undersøgelser og behandling under svangerskab, fødsel og i barselsperioden. Desuden varetager specialet en stor del af den prænatale genetiske rådgivning, herunder de prænatale diagnostiske prøveudtagninger.

På flere sygehuse behandler gynækologer i samarbejde med de retsmedicinske institutter ofre for seksualiseret vold.

Specialet har en bred berøringsflade til almen praksis, bl.a. vedrørende svangerskabsforebyggelse, svangeromsorg og gynækologiske problemstillinger.

Specialet samarbejder med jordemodervæsenet omkring svangerskab og fødsel.

Specialet har endvidere samarbejde med anæstesi, pædiatri, klinisk genetik, onkologi, patologi, psykiatri, radiologi, intern medicin, retsmedicin, urologi, kirurgisk gastroenterologi og plastikkirurgi.

Endelig foregår en del gynækologisk aktivitet i gynækologisk speciallægepraksis, som overvejende findes i de større byområder.

Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi (DSOG) er specialets videnskabelige selskab. Se www.dsog.dk

Gynækologisk-obstetriske afdelinger i Region Øst

I region øst var der februar 2004 12 afdelinger med gynækologisk obstetrisk funktion, heraf 3 afdelinger med lands- og landsdelsfunktioner (Rigshospitalet, Glostrup og Herlev).

- H:S: Rigshospitalet, Hvidovre og Frederiksberg.
- Københavns amt: Glostrup, Herlev og Gentofte
- Roskilde amt: Roskilde
- Frederiksborg amt: Hillerød
- Vestsjællands amt: Holbæk og Slagelse
- Storstrøms amt: Næstved og Nykøbing Falster.

Der pågår i øjeblikket en række strukturændringer i den nye region, nogle afdelinger kan forventes sammenlagt, og nogle sygdomsområder påtænkes centraliseret.

I Region Øst var i 2001 179 speciallæger ansat i tidsubegrænsede stillinger i hospitalssektoren og 56 i speciallæge praksis.

Den uddannelsessøgende skal ved afslutning af ansættelsen kunne forholde sig til den gynækologiske og den obstetriske patient med professionel forståelse og empati, herunder respektere patientens værdighed og individualitet, og som en naturlig forudsætning forvente, at patienten selv – efter relevant information – træffer den endelige beslutning om undersøgelse og behandling.

2. Beskrivelse af gynækologisk-obstetrisk afdeling Hillerød

Gynækologisk-obstetrisk afdeling, Nordsjælland Hospital Hillerød betjener ca 350.000 indbyggere i den nordlige del af region hovedstaden.

Obstetrisk team varetager ca. 3700 fødsler årligt, på 2 fødegange (hhv 4 og 6 fødestuer samt observationsstuer), I tilslutning hertil et svangreafsnit til akutte obstetriske patienter (6 senge) og indlagte svangre (8 senge). Afdelingen har 2 barselafsnit med tilsammen 8 forældrestuer, 8 barselsenge og 2 enestuer. Afsnittene er beliggende i umiddelbar tilslutning til neonatalafsnittet, hvor der også er mødresengepladser. Herudover et hotelafsnit til et døgn indlæggelse for fødende og deres familier. Præmature fødsler varetages ned til 28 uger i nært samarbejde med Neonatologisk Enhed. Obstetrisk omsorg for gravide med gestationel diabetes , type 2 diabetes og andre medicinske lidelser varetages i samarbejde med Medicinsk Funktionsenhed, ligesom der er tæt samarbejde med neurologisk afdeling om epilepsipatienter og med koagulationsambulatoriet om gravide med trombofili

Teamet er endvidere ansvarlig for et **familieambulatorium for gravide med psykosociale- og misbrugsproblemer**

Teamet varetager endvidere **føtalmedicinen** med obstetriske scanninger (nakkefold-screening og misdannelsesscanninger) samt prænatal diagnostik og rådgivning (CVS og AC m.v.).

Gynækologisk team varetager

Onkogynækologisk funktion

Udredning og behandling af postklim. blødningsforstyrrelser og suspekterede cyster over 45år subspecialiseret operation for tidlige stadier af ovariecancer, cervixcancer, og endometriecancer. Afdelingen varetager ambulante efterkontrol, indlæggelser i relation til kemoterapi, samt palliativ og terminal behandling.

Urogynækologisk funktion

almindelig uroterapeutisk minimal care og prolaps- og inkontinenskirurgi, samt specialiseret urodynamisk udredning og avancerede urogynækologiske operationer (herunder avanceret kirurgi for prolaps af vaginaltoppen).

Almen gynækologisk funktion

udredning og behandling af præmenopausale blødningsforstyrrelser og benigne cyster med specielt indsatsområde indenfor operativ hysteroskopi, laparoscopi og hysterektomi. Operationerne forgår enten i dagkirurgisk regi eller på stationært afsnit, alle med optimerede multimodale, accelererede forløb i tæt samarbejde med anæstesiologisk afdeling.

Teamet er endvidere ansvarlig for et stort akutambulatorium der blandt andet dækker tidlige graviditetskomplikationer og subakutte henvisninger fra primærsektoren.

Fertilitetsambulatorium

Udredning og behandling af fertilitetspt med stimulation, insemination og satellit-IVF-funktion (ca 100 cyclus om året) i samarbejde med Rigshospitalet.

Desuden er der tilknyttet en **Hyperemesis klinik**, en **Smerteklinik med akupunkturbehandling**, samt en **Klinik for seksuel sundhed**.

Funktionsenheden varetager **alle faser af speciallægeuddannelsen** til gynækologi/obstetrik (2 introduktionslæger, 3 kursister i HI og 3 1.reservelæger i HII og HIII), samt undervisning af læger under uddannelse til almen praksis (4 blokstillinger) , jordemoderstuderende, samt sygeplejerskestuderende.

Afdelingens konferencer:

Daglig	fælles	0111	8.00-8.25
	Obstetrisk	0131	8.30-9.00
	Gynækologisk	0121	8.30-8.45
	Fælles, vagtskifte	0232	14.45-15.24
	Lørdag (vagtskifte)	0131	9.00-9.30 16.00-16.24
	Søndag (vagtskifte)	0232	9.00-9.30 16.00-16.24
1.+3.ons hver mdr	rtg	(plan2)	8.35-
4.ons hver mdr	patolog	pat.	8.05-8.30, + morgenkonf der
4.ons hver mdr	onkomed.	0111	15.00
4. tors hver mdr	pædiater	0111	8.30-

Undervisning:

Hver fredag Reservelæge Case-undervisning	8.05-8.45	(lille konf.rum 0111)
dagl. 1-2 uger/mdr	fokuseret introduktion af nye forvagter	8.30-9.00 el 14.30-15.00
2.ons hver mdr (ikke juli/aug)	staff-meeting	8.15-9.00
6 gange/år	Temadag	10.00-15.00

Uddannelse:

Funktionsenheden varetager **alle faser af speciallægeuddannelsen** til gynækologi/obstetrik, samt undervisning af læger under uddannelse til almen praksis, jordemoderstuderende, samt sygeplejerskestuderende.

På Hillerød tildeles du en hovedvejleder ved ansættelsens start. Hovedvejleder er i samarbejde med den uddannelsessøgende ansvarlig for at afholde introduktionssamtale indenfor de første 3 uger i ansættelsen, m.h.p. at etablere kendskab til uddannelsesprogram, og evt justeringer af den individuelle forløbsplan, der tilgodeser, hvordan den uddannelsessøgende opnår de obligatoriske kompetencer. Der skal yderligere afholdes justerende samtale efter 3 mdr, samt en afsluttende evaluering ved ansættelsens ophør. På afdelingen foreligger vejledervejledning, uddannelsesordbog samt standardiserede ark til evalueringssamtalerne.

Uddannelse i Arbejdstilrettelæggelsen:

Der er 9 læger under uddannelse i forvagtslaget. Der er i funktionsenheden udarbejdet et differentieret rulleskema, der tager hensyn til de forskellige uddannelsesprogrammer, og dermed sikrer et fornuftigt uddannelsesmæssigt forløb for de enkelte læger. Afdelingen har imidlertid også til opgave at servicere befolkningen med forebyggelse, udredning og behandling her og nu, udover at uddanne fremtidens speciallæger til fortsat at servicere befolkningen. Derfor er der i arbejdstilrettelæggelsen også elementer af mindre uddannelsesmæssig værdi, men mere driftsmæssig karakter.

For 7 af 9 forvagter er der en vagtbelastning på ca 10 vagter på 12 ugers norm, delte vagter både hverdage og weekender, og ca 3 dagfunktioner per uge.

Du vil som bloklæge få

- superviserede dagvagter på barselsgangen, fødegangen og svangregangen, hvor du selv aftaler med aktuelle bagvagt hvordan I fordeler arbejdet den pågældende dag
- superviseret funktion i gyn amb, med akutte pt med smerter, tidlige graviditetskomplikationer og medicinske abort-pt
- superviseret funktion i gyn amb med elektivt henviste pt med blødningsforstyrrelser og spiraloplægning
- superviseret funktion i urogyn amb med pt med prolaps og inkontinens
- enkelte dagfunktioner som assistent på operationsgangen, så du kan se hvordan de hyppigst forekommende gynækologiske operationstyper foretages.

Undervejs vil der være mulighed for at se med ved

- prænatal diagnostik (kun ma+to)
- jordemoderkonsultation
- fertilitetsamb (daglig 9-11)
- gynækologisk stuegang på pt i accelereret multimodalt regime

Det forudsætter en opsøgende og aktiv indsats fra den uddannelsessøgende at udvide egen kompetencelæring i de ledige stunder der vil være mellem operationer og i vagten. Mange af enhedens speciallæger giver gerne særskilt undervisning i ønskede emner.

På afdelingen er der således mulighed for at lære om tidlige graviditets komplikationer, prævention – herunder sterilisation og spiraler, aborter – herunder medicinsk og kirurgisk behandling, udflyd og gynækologiske infektioner – herunder relevant antibiotisk behandling, smerter og blødningsforstyrrelser – herunder evidensbaseret valg mellem medicinsk og kirurgisk behandling, klimakteriets sygdomme og symptomer – herunder hormonbehandling, urogynækologisk vurdering og uroterapeutisk minimal care, fertilitetsudredning og behandling, onkogynækologisk udredning og screeningsprocedurer, kendskab til prænatale diagnostiske overvejelser og tilbud, den normale og den patologiske graviditet – herunder relevant svangreomsorg, den normale fødsel, kendskab til det patologiske fødselsforløb, samt barselsperiodens problemer og tilstande.

Hillerød har haft inspektorbesøg maj 2006, skal have genbesøg forår 2008.

3. Introduktion

Relevante informationer tilsendes nye læger ca 2-4 uger før start:

- relevant vagtskema,
- oversigt over dagens 5min og reservelægeundervisningen,
- oversigt over afdelingens akutte visitationsregler,
- relevante instrukser i akutte vagtemner
- oversigt over et struktureret 7 dages introduktionsprogram.

På afdelingen findes

- checkliste til differentieret introduktion og rundvisning,
- checkliste til fødegangsarbejdet,
- checkliste til UL-introduktionen,

Introduktionsprogrammet består af

- 1-2 dages fællesintroduktion (som aktuelt er under omstrukturering),
- 3-4 dages fagligt differentieret program med 3-4 følgevagter samt 4 seancer med fokuseret introduktionsundervisning i vagtrelevante kritiske emner
 - Basal Vaginal UL af tidligt gravide. Teoretisk undervisning samt følgevagter med superviserede scanninger og en UL-checkliste er en del af din introduktion.
 - tidlige graviditets komplikationer
 - CTG, skalp-ph,
 - Genoplivning af nyfødte
 - Post partum blødning
- samt 1 dag med oplæring i elektronisk obstetrisk patientjournal.

Ved første vejledermøde udleveres uddannelsesprogram, samtaleark, skitse til individuel uddannelsesplan med oversigt over hvilke funktioner der kan give hvilke kompetencer, samt evalueringsark/attest.

Ferieønsker m.v. skal sendes i god tid inden ansættelsens start til afdelingens skemalægger.

4. Nyttige bøger og links

Af lærebøger kan anbefales:

- Larsen JF et al. Obstetrik. Munksgaard
- Larsen JF et al. Gynækologi. Munksgaard

Links:

Desuden kan anbefales DSOG's (Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi) landsdækkende Hindsgavl og Sandbjerg guidelines, i hhv gynækologi og obstetrik på www.dsog.dk, se under de enkelte kompetencer.

5. Kompetencer

Vejleder skal bruge adgangskode via telemed.dk for at kunne godkende kompetencerne i bloklægens logbog. Ellers godkendes løbende med signatur i uddannelsesprogrammets margin.

Det med mørk skrift er kopi af logbogen fra nedenstående links.

Det med rød skrift er specielt for de 6 mdr's ansættelse på Hillerød Gyn/obst funktionsenhed.

74: Gynækologisk Blødning

75: Provokeret abort og sterilisation

79: Screening

80: Prævention

81: Gynækologisk undersøgelse

82: Graviditet, fødsel og puerperium 1/2

83: Graviditet, fødsel og puerperium 2/2

85: Klimakteriet

89: Seksuelle problemer

#118: Seksuelt overførte sygdomme

Gynækologisk blødning # 74	Konkretiserede mål	Læringsstrategier	Evaluering
Kunne vurdere, diagnosticere og behandle patienter med blødningsforstyrrelser	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunne redegøre for kvinders normale cyclus/blødningsmønster i forskellige livsfaser 2. Redegøre for abnorme blødningers terminologi og mulige årsager relateret til kvindens alder, herunder opmærksomhed overfor neoplastisk betingede blødninger 3. Kunne diagnosticere, behandle og visitere abnorme blødninger 4. Kunne behandle med hormoner og informere om hormonbehandlingens fordele og ulemper 	<p>Varetagelse af praktisk arbejde, og</p> <p>Udfærdigelse af to patientforløbsprogrammer vedrørende patologiske blødningsmønstre, og</p> <p>Portefølje</p> <p><i>Almen praksis</i> <i>Sygehusafdeling</i> <i>Teoretisk kursus</i></p> <p>Oplæring i ultralydsscanning af uterus, tidlige graviditeter, samt endometrietykkelse i introduktions programmet.</p> <p>Selvstændigt klinisk arbejde i Gynækologisk amb (A7 og A2) samt Vagtarbejde.</p> <p>Selvstudium: Se afdelingens lomme- instruks på G-info http://www.dsog.dk/bloedningsforstyr/Startsidew.htm http://www.dsog.dk/files/oplaeg_HRT_sep_2002.pdf http://www.dgc-dk.dk/Retningslinier/DGC_retningslinier_for_cervix_1.3.htm http://www.dsog.dk/files/DYSPLASI.pdf</p> <p>Fremlægge to cases på afdelingens fredagsundervisning med beskrivelse af forløb for patienter med patologisk blødningsmønster.</p>	<p>Samlet vurdering og samtale med klinisk vejleder</p> <p>2 cases om blødningsforstyrrelser</p>
Provokeret abort og sterilisation # 75	Konkretiserede mål	Læringsstrategier	Evaluering
Kunne rådgive og vejlede kvinder/par, der ønsker graviditeten afbrudt eller sterilisation	<ol style="list-style-type: none"> 1. Redegøre for lovgivningen omkring provokeret abort 2. Kunne håndtere ambivalens og tilbyde samt gennemføre samtaler før endelig beslutning om abort, herunder diskutere fremtidig prævention 3. Kunne gennemføre støttesamtaler efter udført abort 4. Redegøre for lovgivningen omkring sterilisation og kunne handle derudfra 5. Kunne informere om følger og 	<p>Varetagelse af praktisk arbejde (f.eks. ambulatorium, abortklinik), og</p> <p>Portefølje, og</p> <p>Selvstudium (f.eks. afdelingsundervisning, amtsundervisning)</p> <p><i>Almen praksis</i> <i>Sygehusafdeling</i> <i>Teoretisk kursus</i></p> <p>Selvstændigt klinisk arbejde i gyn amb (MA og A7) Supervision ved gyn</p>	<p>Samlet vurdering og samtale med klinisk vejleder</p>

	eventuelle bivirkninger ved sterilisation	<p>bagvagt.</p> <p>Selvstudium: www.abortnet.dk http://www.civildir.dk/ http://www.dsog.dk/files/01MedAbort.pdf http://www.dsog.dk/files/02KirAbort.pdf http://www.dsog.dk/files/03AndenTrimAb.pdf http://www.dsog.dk/files/07UL-hCG.pdf http://www.dsog.dk/files/08RhAnti-D.pdf</p>	
Screening # 79	Konkretiserede mål	Læringsstrategier	Evaluering
Kunne informere om og gennemføre centralt og amtsligt vedtagne screeningsprogrammer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Redegøre for screenings fordele, faldgruber og begrænsninger for at undgå selvbestaltet screening 2. Kunne formidle falsk positive og falsk negative svar og drøfte problematikken om gråzonefund med patienten 	<p>Selvstudium, og</p> <p>Varetagelse af praktisk arbejde, og</p> <p>Portefølje, og</p> <p>Gennemgang af uegnede smears</p> <p><i>Almen praksis</i> <i>Teoretisk kursus</i></p> <p>Fex. Smear, nakkefold, BRCA1+2, gest.diabetes, osteoporose.</p> <p>Klinisk arbejde i gyn amb (A7, A2). Patologkonferencer. Klinisk arbejde på svangregangen (O3) Føtalmedicinsk amb. Obstetriske konferencer.</p> <p>Selvstudium: http://www.dsog.dk/files/DYSPLASI.pdf http://www.dbcg.dk/PDF%20Filer/Retningslinier-04%20genetisk%20udredning.pdf http://www.dsog.dk/files/Stor_nakkefold_ver6-060905.pdf http://www.dsog.dk/files/screening_GDM.pdf http://www.dsog.dk/hindsgavl/Gynguidelines_osteoporose.pdf</p>	Refleksion over egen arbejdspraksis og samtale med klinisk vejleder.
Prævention # 80	Konkretiserede mål	Læringsstrategier	Evaluering
Kunne håndtere vejledning om antikonceptionelle	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunne vejlede om de enkelte metoders egenskaber og brugbarhed i forhold til livsfaser 	<p>Selvstudium, og</p> <p>Varetagelse af praktisk arbejde, og</p>	Samlet vurdering og samtale med klinisk vejleder

metoder og beskyttelse mod kønssygdomme	<ol style="list-style-type: none"> 2. Redegøre for kønssygdommens ætiologi, epidemiologi, diagnostik og behandling 3. Kunne give vejledning med respekt for kvindens/parrets grundlæggende normer og værdier 4. På lægens initiativ kunne indlede en dialog om præventionsbehov 5. Kunne vejlede om, hvordan man undgår kønssygdomme og vurdere behovet for undersøgelse for kønssygdomme 6. Kunne oplægge og fjerne en spiral 7. Kunne vejlede om og behandle med postcoital prævention og efterfølgende kontrol 8. Have indarbejdet egne procedurer for vejledning og kontrol af 1. gangs p-pille brugere 	<p>Portefølje</p> <p><i>Almen praksis</i> <i>Sygehusafdeling</i> <i>Teoretisk kursus</i> <i>Færdighedslaboratorium</i></p> <p>Klinisk arbejde i gyn ambulatorium samt vagter. Supervision ved gyn bagvagt.</p> <p>Spiral oplægning i gyn amb, efter kir aborter i DK mandage og evt ved aftenophold med en af afdelingens overlæger i antikonceptionsklinik, som kan tilbydes efter aftale.</p> <p>Selvstudium: http://www.dsog.dk/files/kontraception.pdf http://www.irf.dk/dk/publikationer/rationel_farmakoterapi/maanedsbld/2002/underlivsinfektioner_hos_kvinder.htm Larsen JF et al. Gynækologi.</p>	
Gynækologisk undersøgelse # 81	Konkretiserede mål	Læringsstrategier	Evaluering
Kunne udføre gynækologisk undersøgelse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Redegøre for indikation for undersøgelsen 2. Kunne skelne mellem normale og patologiske fund ved undersøgelsen, herunder bækkenmuskulaturens funktion 3. Kunne udføre undersøgelsen, udtage relevante prøver, såsom podninger, wetsmears og smear til cytologisk undersøgelse – samt informere patienten om fund 	<p>Varetagelse af praktisk arbejde, og</p> <p>Portefølje, og</p> <p>Mikroskopi (case præsentation), og</p> <p>Selvstudium</p> <p><i>Sygehusafdeling</i> <i>Almen praksis</i> <i>Teoretisk kursus</i> <i>Færdighedslaboratorium</i></p> <p>Klinisk arbejde i urogyn amb (Uaf) og vagter.</p> <p>Selvstudium: http://www.dsog.dk/files/oplaeg_endometriose_sep_2002.pdf</p>	Samlet vurdering.
Graviditet, fødsel og puerperium, 1 af 2 # 82	Konkretiserede mål	Læringsstrategier	Evaluering
Kunne håndtere	1. Kunne redegøre for den normale	Selvstudium, og	Samlet vurdering og

<p>gravide med normalt svangerskab, fødsel og efterforløb</p>	<p>graviditet, fødsel og barselsperiode</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Kunne varetage svangre profylaktiske undersøgelser efter retningslinierne under hensyn til lokale forhold 3. Kunne koordinere samarbejdet omkring den gravide med jordmoder, fødested og andre relevante samarbejdspartnere 4. Kunne risikovurdere graviditeten, visitere og agere på sygelige tilstande også i fødsel og puerperium 5. Kunne bistå ved uventet fødsel udenfor institution 6. Redegøre for amningens fysiologi og vigtigheden af støtte til amning 	<p>Varetagelse af praktisk arbejde, og</p> <p>Portefølje, og/eller</p> <p>Observationsdag hos jordmoder, sundhedsplejerske og fysioterapeut</p> <p><i>Almen praksis</i> <i>Sygehusafdeling</i> <i>Teoretisk kursus</i> <i>Færdighedslaboratorium</i></p> <p>Klinisk arbejde og vagtarbejde på svangregangen og fødegangen, og stuegang på barselsgang som obst forvagt.</p> <p>Deltage i obstetrisk konference kl 14.45</p> <p>Ad 5. Normal fødsel : vagtarbejde på fødegang samt fantomøvelser i fastsiddende skulder/UK med speciallæge fra obstetrisk team.</p> <p>Selvstudium: Larsen JF et al. Obstetrik.</p>	<p>samtale med klinisk vejleder</p>
<p>Graviditet, fødsel og puerperium, 2 af 2 # 83</p>	<p>Konkretiserede mål</p>	<p>Læringsstrategier</p>	<p>Evaluering</p>
<p>Kunne håndtere gravide med normalt svangerskab, fødsel og efterforløb</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunne bedømme mammae hos lacterende kvinder med henblik på mastitis og absces, samt lave behandlingsplan 2. Kunne rådgive prægravide/tidligt gravide med <ul style="list-style-type: none"> • epilepsi • hypertension • diabetes mellitus • astma • andre kroniske sygdomme 3. Kunne rådgive og vejlede omkring livsstilens betydning for graviditet og foster 4. Kunne informere omkring prænatal diagnostik 5. Redegøre for principperne for udredning af uønsket barnløshed 	<p>Selvstudium, og</p> <p>Varetagelse af praktisk arbejde, og</p> <p>Portefølje, og/eller</p> <p>Observationsdag hos jordmoder, sundhedsplejerske og fysioterapeut</p> <p><i>Almen praksis</i> <i>Sygehusafdeling</i> <i>Teoretisk kursus</i> <i>Færdighedslaboratorium</i></p> <p>Stuegang på barselsgangen (O3). ½ mesterlæredag i føtalmed.amb, fertilitetsamb.</p> <p>Selvstudium: Ad 4: http://www.dsog.dk/files/patientinformation.htm</p>	<p>Samlet vurdering og samtale med klinisk vejleder.</p>

Klimakteriet # 85	Konkretiserede mål	Læringsstrategier	Evaluering
Kunne håndtere patienter, der henvender sig med klimakterielle gener	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunne udfærdige et udredningsprogram, vejlede og evt. behandle for klimakteielle gener 2. Redegøre for klimakteriets fysiologi og udtryksformer 3. Kunne vejlede omkring og iværksætte samt kontrollere hormonterapi 	<p>Varetagelse af praktisk arbejde, og</p> <p>Selvstudium</p> <p><i>Almen praksis</i> <i>Sygehusafdeling</i> <i>Teoretisk kursus</i></p> <p>Klinisk arbejde i gyn. amb.</p> <p>Selvstudium: http://www.dsog.dk/files/oplaeg_HRT_sep_2002.pdf</p>	Samlet vurdering og samtale med vejleder.
Seksuelle problemer # 89	Konkretiserede mål	Læringsstrategier	Evaluering
Kunne håndtere patienter med seksuelle problemer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kunne tale med patienten om seksualitet og seksuelle problemer, og vurdere hvorvidt der er tale om normale variationer eller sygelige tilstande og evt. anvis behandlingsmuligheder 2. Kunne samtale med patienten om den seksuelle formåen i forskellige aldre og kunne sætte seksualiteten ind i en sammenhæng med patientens livssituation i øvrigt 3. Kunne koble præventionsvejledning med åbenhed for samtale om seksuelle funktioner/dysfunktioner 4. Kunne tale med den mandlige patient/parret om impotens, kunne differentiere mellem forskellige former og kunne anvis behandlingsmuligheder 5. Kunne tale med den kvindelige patient/parret om seksuelle problemer og evt. anvis yderligere muligheder for hjælp og støttende samtale 6. Kunne afhjælpe fysiske gener hos den kvindelige patient ved seksuelle gener betinget af organiske forandringer 	<p>Varetagelse af praktisk arbejde, og</p> <p>Selvstudium, og</p> <p>Portefølje, og/eller</p> <p>Simulerede patienter</p> <p><i>Teoretisk kursus</i> <i>Sygehusafdeling</i> <i>Almen praksis</i> <i>Færdighedslaboratorium</i></p> <p>Klinisk arbejde i gyn. amb.</p> <p>Evt observationsophold i afdelingens sexologiske klinik</p> <p>Selvstudium Larsen JF et al. Obstetrik. Munksgaard 2002 Larsen JF et al. Gynækologi. Munksgaard 2003 http://www.dsog.dk/files/voldtaegt/voldtaegt_guideline.pdf http://www.dsog.dk/files/Vulvodynia.pdf</p> <p>Almen praksis</p>	Refleksion over egen arbejdspraksis. Vurdering af porteføljeoptegnelser
Seksuelt overførte sygdomme	Konkretiserede mål	Læringsstrategier	Evaluering

# 118			
<p>Kunne håndtere patienter med seksuelt overførte sygdomme</p>	<p>Kunne rådgive om, behandle og visitere patienter med seksuelt overførte sygdomme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • herpes • chlamydia • HIV • Hepatitis B, C og D • fnat • fladlus • gonorrhoea • kondylomer • syfilis 	<p>Varetagelse af praktisk arbejde, og</p> <p>Selvstudium, og</p> <p>Portefølje</p> <p><i>Almen praksis</i> <i>Sygehusafdelinger</i> <i>Teoretisk kursus</i> <i>Færdighedslaboratorium</i></p> <p>Klinisk arbejde i vagterne og i gyn. amb.</p> <p>Selvstudium: Larsen JF et al. Obstetrik. Munksgaard Larsen JF et al. Gynækologi. Munksgaard http://www.dsog.dk/files/DYSPLASI.pdf http://www.dsog.dk/files/HERPES SIMPLEX OG GRAVIDITET revideret august 2001.htm</p>	<p>Samlet vurdering</p>